

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 267. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323880573808/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

endnu: allerede før jeg var til. – *Viis mig mit Forbund med din Lyst*: Forklar mig, hvordan jeg er blevet en forudsætning for din lykke. – *underlige*: underfulde. – *opelsk(t)e*: bringe til udvikling ved omhyggelig nægt og pleje. – *Svælg*: altomfattende væsen. – *Orions Væg*: if. gr. mytologi blev jægeren Orion dræbt af Artemis; i underverdenen fortsatte han sit jægerliv. if. Ovid blev O. forvandlet til et stjernebillede, som tænkes at fortsætte hans jagt på himlens bane. – *Vredens røde Straale*: lynet.

- 125 *Pindh Sangerinder*: muserne. P.: genitiv af gr. Pindos, bjerg helliget Apollon og muserne. – *kunstled*: kunstig, opscyltet. – *tylde*: hælde, fylde (i store mængder). – *Zittende*: sitren. – *forsone*: gør bød for.
- 126 *Hvad eller*: eller. – *betegner*: præger. – *din Erindring*: erindringen om dig.
- 127 *Mød*: her nok: lyst. – *giemme*: fjerne, fordrive.

Nytaarsdigt til en Fader (I)

Trykt efter SS bd. 5, s. 97-98, hvis tekstgrundlag er NkS 489^c fol., nr. XIII, 8^v. Datering: if. Brix antagelig skrevet o. nytår 1773. Trykt i *Charis* 1806, s. 20-21 under overskriften »Et Andet [nl. »Anecdoton«, se n.t.s. 120] fra en Datter til en Fader (af Ewald)».

- 127 *Tror du (...) det er!* –: Tror du, at natten har fortæret det år, som gik? Ak nej, det er stadig til (i erindringen). – *alt*: allerede. – *betegner*: præger.
- 128 *Han lyse dig*: Måtte han velsigne dig, el. måtte han lyse for dig, jf. Job. 1, 4-5; 8,12. – *For ved*: foran. – *din Gjældbundne Datter(s)*: jf. oplysningerne om trykkets overskrift.

Nytaarsdigt til en Fader (II)

Trykt efter SS bd. 5, s. 98-99, hvis tekstgrundlag er NkS 489^c fol., nr. XIII, 9^f. Datering: if. *Lieb*, antagelig skrevet o. nytår 1773. Trykt i *Charis* 1806 s. 17-19 under overskriften: »Nytaarshelsen fra en Datter til sin Fader. (Et Anecdoton af Joh. Ewald.)«. »Anecdoton«: se n.t.s. 120.

- 128 *en Fader*: jf. n.t.s. 127. – *bliv!*: bliv til! – *og sig*: og sig selv.
- 129 *O at*: oh gid. – *mærte pat*: indprente sig. – *beslutte*: afslutte.

Fragment

Trykt efter SS bd. 5, s. 108, hvis tekstgrundlag er NkS 489^c fol., nr. XIV, 10^v. Datering: if. Brix skrevet efteråret 1777. Strofeformen er det alkæiske metrum, se evt. Vilh. Andersen: *Horats* bd. 4, s. 173. Trykt i *Lieb* bd. 2, s. 191.

129 *finde*: føle. – *nyme*: nymne.

130 *MoorLand(s)*: allusion til 4. Mos. 12,1; i oversættelserne frem til og med 1871 forekommer stednavnet Morland (af mor: morian, neger), derefter anvendes ordet kusjisk, der betyder ætiopisk. – *den sig betvøede Fryd*: dvs. Nilens vand. – *den Arme: Lieb* har: edens Arme» (bd. 2, s. 191). – *Drænker*: oversvømmer. – *umaaite*: umådelige. – *Nilen*: Den Hvide Nil (Bahr-el-Abyad) løber i Khartoum sammen med Den Blå Nil (Bahr-el-Azraq), der udspringer i det ufugtbare Ætiopien. – *Fedmer*: rigelige afgrøder. – *Navnløse Bjerg*: vel om de ufugtbare bjerge i Ætiopien. – *Fostre(s)*: atkom, spæde børn. – *Tøver ey Havets kolde ustadige / Vænder (...)* *Liljer*: kan evt. læses: Ej tøver havets kolde ustadige vænder (dvs. skyen?) med at vande de slappe liljer. – *De mætte aande*: formentlig: Når de er mætte, ånder (dvs. udspreder) de. – *Skye*: nok om den vellugt, liljerne uånder efter vandingen. – *Og jeg, hvis Hjerte (...)* *skulde jeg (...)* *Stable mit Leer for AlGødheds Kilde*: Skulle jeg, i hvis hjerte det guddommelige er nedlagt, hvorved det føler tusindfoldig lykke, som det øser ud, skulle jeg i brødræs kred, med mit bryst af ler (dvs. i min jordiske forkærlighed, eller trangbrystethed) dæmme op for den guddommelige kilde, jeg har i mit hjerte? – *Held*: lykke

Aftenen (I)

Trykt efter SS bd. 5, s. 151, hvis tekstgrundlag er NkS 489^c fol., nr. XVII, nr. 5 (1^v) og nr. XIX, 2^f. Datering: måske sommeren 1773 eller 1774. Om motivet, se Ernst Frandsen, s. 159ff. Versmålet er blankvers. Trykt i *Chans* 1807, s. 57–60.

130 *Roesens (...)* *Ven*: solen. – *skjærts*: leg, spøg (bydemåde). – *Sæiunds Høy*: lokalitet nær Søbækshus ved Humlebæk, hvor Ewald opholdt sig 1775–77. – *Helsing*: Helsingborg. – *Christal*: krystal, dvs. bæk.

131 *Har alt*: har allerede. – *Sophies gyldne Spite*: Sophienberg, dronning Sofie Magdalenes (1746–1813) lystslot, beliggende ved Rungsted.